

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 24CoP/122/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8819205453
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 12. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eliška Wagshalová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8819205453.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a členiek senátu JUDr. Antónie Kandravej a JUDr. Ingrid Kalinákovvej v právnej veci starostlivosti súdu o maloletého T. U., P. XX.X.XXXX, bytom pri matke, zastúpeného kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny J. P. X., P. H. X, J. P. X., na návrh matky: D. U., P. XX.XX.XXXX, Y. G. U. XXX, J. P. X., za účasti otca: D.Á. Y., P. X.X.XXXX, Y. Y. XXXX/XX, E. X, Č. Z. a Okresnej prokuratúry J. P. X., P. H. X, J. P. X., o zvýšenie výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 8P/117/2019-142 zo dňa 3.9.2020 takto

rozhodol:

- I. Potvrďuje rozsudok.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Predmetom konania je návrh matky na zvýšenie výživného na maloleté dieťa zo sumy 60,- eur mesačne na sumu 120,- eur mesačne.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že cit.:

„I. M e n í s a výrok rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 6P/175/2016-140 zo dňa 23.3.2017 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Prešove č.k. 22CoP/3/2017-176 zo dňa 30.5.2018 a to tak, že sa z v y š u j e vyživovacia povinnosť otca na mal. T. U., P. XX.X.XXXX za obdobie od 1.7.2019 do 31.10.2019 zo sumy 60 € mesačne na sumu 100 € mesačne a od 1.11.2019 do budúca zo sumy 100 € mesačne na sumu 170 € mesačne, ktoré výživné je otec p o v i n n ý platiť vždy do 15.dňa toho ktorého mesiaca vopred na účet maloletého dieťaťa IBAN H. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX J. J. E. Y., N..H...“

II. Dižné výživné za obdobie od 1.7.2019 do 31.8.2020 v sume 1260€ je otec p o v i n n ý zaplatiť k rukám matky do 6 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia.

III. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.“

3. Súd zvýšil výživné na maloleté dieťa z dôvodu preukázania zmeny pomerov na strane maloletého dieťaťa, ako aj povinného rodiča. V čase poslednej úpravy v roku 2016 bol maloletý T. Ž. X. H. V. Š., v tom čase mal otec vyživovaciu povinnosť k staršiemu synovi E. a ďalšiemu najmladšiemu synovi H. Y.. Jeho príjem predstavoval v čistom 10.287,- Kč. Partnerka otca bola na materskej dovolenke s príjmom 7.600,- Kč. V súčasnosti je maloletý T. Ž. X. H. V. Š., s čím sú spojené výdavky na školské potreby, pomôcky, školské výlety, kurzy, náklady na zabezpečenie stravy, ošatenia, obuvi a hygienických potrieb, ako aj na mimoškolské aktivity, uspokojovanie športových či kultúrnych záujmov. Príjem otca v roku 2019 podľa potvrdenia zamestnávateľa predstavuje priemerne mesačne sumu 11.394,- Kč, v roku 2020 sumu 11.281,- Kč, teda súd konštatoval mierny nárast jeho čistého príjmu. Zároveň súd poukázal na ust. § 75 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“), v zmysle ktorého zohľadňoval možnosti a schopnosti povinného rodiča pracovať a dosahovať príjem. Konštatoval, že otec viac rokov žije v hlavnom meste Č. Z., podľa potvrdenia jeho zamestnávateľa 3 roky pracuje ako automechanik, avšak súd má za to, že je v jeho možnostiach a schopnostiach dosahovať vyšší príjem, keďže žije a pracuje v E. a podľa údajov Č. Š. Ú. za rok 2019 bola nezamestnanosť na úrovni 1,3 %. Preverovaním pracovných ponúk na internete (napr. E..W.) mal súd za potvrdené, že existujú viaceré ponuky práce automechanika priamo v E. so mzdovými podmienkami v rozpätí od 25.000,- Kč až do 50.000,- Kč. Mal za to, že možnosti a schopnosti otca umožňujú dosahovať vyšší príjem ako otec deklaruje u jeho aktuálneho zamestnávateľa, a teda je jeho povinnosťou vyššou mierou sa podieľať na úhrade potrieb maloletého syna. Rovnako zohľadnil skutočnosť, že otec s maloletým synom neudržiava žiaden kontakt, nenavštevuje ho, počas sviatkov ho neobdarováva a nad rámec súdom určeného výživného nijak neprispieva, ani na začiatku na začiatku školského roka, ani pri zabezpečovaní jednotlivých potrieb dieťaťa a pod. Súd poukázal na výpoveď otca, ktorý uviedol, že ak by ho matka kontaktovala s požiadavkou niečo dieťaťu zakúpiť, nemal by problém synovi kúpiť to, čo potrebuje. Z uvedeného vyvodil súd záver, že jeho finančné možnosti mu umožňujú prispievať aj nad rámec doposiaľ súdom určeného výživného. V neposlednom rade zohľadnil to, že v priebehu konania najstarší syn E. nepokračuje v štúdiu na vysokej škole a rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou zo dňa 17.6.2020 bola vyživovacia povinnosť otca voči tomuto synovi zrušená počnúc mesiacom október 2019 vo výške 110,- eur mesačne. S poukazom na zákonné kritéria stanovenia výživného, vek a odôvodnené potreby maloletého, možnosti a schopnosti otca pracovať a dosahovať príjem, súd zvýšil výživné na maloletého T. za obdobie od 1.7.2019 (kedy matka podala návrh na súd) do 31.10.2019 zo sumy 60,- eur na sumu 100,- eur a od 1.11.2019 (odkedy už otcovi zanikla vyživovacia povinnosť na syna E.) do budúca zo sumy 100,- eur na sumu 170,- eur mesačne. Vo výroku rozsudku súd uviedol účet maloletého dieťaťa v peňažnom ústave, na ktorý môže otec výživné poukazovať, aby sa tak predišlo zbytočným finančným nákladom spojeným s úhradou poštovného z Č. Z.. Za obdobie od 1.7.2019 do 31.8.2020 vznikol otcovi na výživnom dlh, pozostávajúci z neuhradeného zvýšeného výživného, v sume 1.260,- eur (4 mesiace x 40,- eur + 10 mesiacov x 110,- eur). Tento peňažný záväzok, vzhľadom na jeho výšku, súd uložil otcovi zaplatiť v lehote 6 mesiacov od právoplatnosti rozsudku.

4. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 52 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“).

III. Obsah odvolania otca a vyjadrení k odvolaniu

5. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie otec. Uviedol, že si je vedomý, že syn rastie a potrebuje nové veci, ale je si vedomý aj toho, že má staršieho brata E., voči ktorému mu skončila vyživovacia povinnosť, po ktorom má dostatok potrebných vecí na oblečenie, šport, učebné a voľnočasové pomôcky. Uviedol, že z rozsudku vyplýva, že matka maloletého v priebehu najbližších 3 rokov chce zostať práceneschopná. Súd vôbec nezohľadnil jeho pravidelné mesačné príjmy a výdaje. Rovnako namietal, že matka si počas práceneschopnosti nepožiadala o príspevok od štátu v ťažkej životnej situácii, čo je jej povinnosťou ako matky samoživiteľky, aby neohrozila svoje dieťa. Vo vzťahu k staršiemu synovi E. uviedol, že sa dobrovoľne obohacoval o jeho vyživovaciu povinnosť celkovo o 550,- eur. Jeho výdaje sa od roku 2020 navýšili, je zamestnaný u toho istého zamestnávateľa od roku 2017. Zamestnávateľ mu dáva prácu, ktorú je schopný robiť a ktorá mu nekomplikuje jeho zdravotný stav, aby mohol naďalej vykonávať svoju profesiu. Medzi jeho pravidelné mesačné výdavky patria nájomné 5.450,- Kč, internet 358,- Kč, poistenie B. 710,- Kč, materská škola 440,- Kč, telefón 202,- Kč, J. splátka istiny 17,50 eur aj za matku maloletého, výživné na maloletého T. 60,- eur + poštovné a obálka 150,- Kč + 7,- Kč, cestovné do práce 1.000,- Kč. Medzi jeho ročné výdaje patria D. - klub rodičov maloletý syn H. (výlety, divadielka, farbičky, papiere, mydlo, vreckovky 700,- Kč), N. syn H. 1.300,- Kč, poistenie

2.240,- Kč, domová daň 49,14 eura. Okrem toho vyčíslil výdaje za mesiace 2020, ktoré spočívajú v nákupe školskej tašky, papúč 857,- Kč, nakoľko maloletý syn H. pôjde na budúci rok do Š., pyžamá, tepláky, tanečná alebo cvičebná obuv, trička 2.094,- Kč. Namietal, že jeho najmladší syn má X rokov, tiež rastie ako T., ale nemá tú možnosť, aby mohol dediť veci po staršom súrodencovi. Zdôraznil, že rovnako ako matka, aj on je otec X maloletých synov a má povinnosť prispievať na ich potreby spravodlivo. Z X-ročného syna, ktorý s nim žije v spoločnej domácnosti, vyrástlo X-ročné dieťa, ktoré má tiež svoje potreby. Ďalej namietal, že matka mu bráni v kontakte s maloletým synom. Rovnako s ním odmieta komunikovať starší syn E.. Jeho možnosti a schopnosti ako povinného rodiča pracovať sú značne obmedzené, nemá žiadne úspory. Otec namietal, že nevie, prečo by čiastka 110,- eur, ktorú platil na plnoletého E., mala byť automaticky prisúdená maloletému T.. Súd nezohľadnil jeho vyživovaciu povinnosť voči maloletému H., neprimerane zvýšil výživné na maloletého T. a opomenul vyživovaciu povinnosť voči X-ročnému synovi. Rovnako namietal polročné splácanie dlžného výživného, ktoré by mu spôsobilo veľké existenčné problémy, keďže by sa jednalo o splátky vo výške 210,- eur mesačne spolu s bežným výživným. Argumentoval, že matke ubudla vyživovacia povinnosť voči plnoletému E., ktorý podľa jej slov už nebyva v spoločnej domácnosti. Navrhol zvýšiť výživné na sumu 70,- eur mesačne a dlžné výživné, ktoré by tak predstavovalo sumu 140,- eur mu umožniť splácať 14 mesiacov na akýkoľvek účet poskytnutý matkou maloletého T..

6. Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že žije v spoločnej domácnosti s maloletým T. a plnoletým E., ktorý je študentom I. Š. P. J. Š.U.. O jeho štúdiu predložila potvrdenie. Zároveň uviedla, že plnoletý E. si nepodal ku dňu podania vyjadrenia návrh na určenie výživného, tak že otec naňho žiadnym spôsobom neprispieva a takisto mu nebolo priznané štipendium. Zdôraznila, že naďalej zabezpečuje osobnú starostlivosť o maloletého T. ako Ž. X. H. V. Š. a plnoletého E. ako Š. J. Š., pričom všetky jeho potreby hradí výlučne sama (strava, náklady spojené s užívaním bytu). Z potvrdenia o štúdiu zo dňa 2.9.2020 vyplýva, že plnoletý E. je v akademickom roku 2020/21 študentom H. X. S. J. Y., študuje bakalársky študijný program aplikovaná informatika, študijný odbor informatika vo forme štúdia denná.

7. Z vyjadrenia prokurátorky Okresnej prokuratúry J. P. X. k odvolaniu otca vyplýva, že tento rozsudok považuje za zákonný, stotožňuje sa so závermi súdu v tom, že pri rozhodovaní vychádzal z potrieb maloletého a zo schopností otca podieľať sa vyššou mierou na úhrade potrieb maloletého. Z uvedeného dôvodu navrhuje odvolanie otca ako nedôvodné zamietnuť.

8. Otec vo vyjadrení k vyjadreniu matky zotrval v celom rozsahu na svojom odvolaní. Zdokladoval, že jeho maloletý syn H. X.X.XXXX nastupuje na V. Š. E. B. S. E. XX, s čím súvisí ďalší nárast výdajov, ďalej sa mu zvýšilo nájomné na výšku 15.000,- Kč. Jeho súčasná partnerka nie je zárobkovo činná osoba a poberá invalidný dôchodok na kompenzáciu svojho zdravotného stavu.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

9. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - účastníkom konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d/, g/ CSP) po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 329 ods. 1 CSP), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň, ako sa vyvesil na úradnej tabuli a dospel k záveru, že odvolanie otca nie je dôvodné.

10. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým návrhu matky na zvýšenie výživného vyhovel v časti. Odvolateľ namietal správnosť záverov súdu prvej inštancie vo vzťahu k skutočnému stavu veci a následne prijatému právnomu záveru.

11. Po oboznámení sa s obsahom súdneho spisu odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutočný stav veci pre prijatie záveru o potrebe zmeny rozsahu doposiaľ stanoveného výživného. V nadväznosti na uplatnené odvolacie námietky možno konštatovať, že zvýšenie výživného zodpovedá schopnostiam a možnostiam povinného, výška zvýšeného výživného

je primeraná a zodpovedajúca reálnym možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom povinného rodiča, a odôvodneným potrebám oboch oprávnených detí Stanovenie momentu zmeny rozsahu výživného je správne. Odvolací súd po preskúmaní námietok otca, zohľadňujúc výsledky dokazovania prijal záver o nedôvodnosti jeho námietok. Svoj záver odôvodňuje nasledovne.

12. Zo skutočného stavu zisteného súdom prvej inštancie vyplývajú nasledujúce závery. Rodičia maloletých detí nežijú v spoločnej domácnosti, z ich vzťahu pochádza maloletý T. a plnoletý E.. Osobnú starostlivosť o maloletého T. a plnoletého E. zabezpečuje matka. Posledná úprava výživného bola realizovaná rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 6P/175/2016-140 zo dňa 23.3.2017 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Prešove č.k. 22CoP/3/2017-176 zo dňa 30.5.2018, ktorým bola zvýšená vyživovacia povinnosť zo strany otca na maloletého T. na sumu 60,- eur mesačne a na v súčasnosti plnoletého E. na sumu 100,- eur mesačne počnúc dňom 1.9.2016. Rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou sp.zn. 11Pc/3/2020 zo dňa 17.6.2020 bola zrušená vyživovacia povinnosť otca voči plnoletému E. počnúc dňom 1.10.2019. V čase poslednej úpravy bol maloletý T. Ž. X. H. V.U. Š., otec mal určenú vyživovaciu povinnosť voči plnoletému E. a zároveň mal vyživovaciu povinnosť voči maloletému H. Y., ktorému zabezpečoval osobnú starostlivosť. Jeho príjem v tom čase predstavoval 10.287,- Kč a jeho partnerka bola na materskej dovolenke s príjmom 7.600,- Kč. V súčasnosti je maloletý T. Ž. X. H. V. Š., jeho vek si vyžaduje vyššie náklady na zabezpečenie stravy, ošatenia, obuvi, hygienických potrieb, ako aj výdavky v súvislosti so štúdiom na X. H. V. Š., školské výlety, kurzy, voľnočasové aktivity, športové a kultúrne záujmy. Otec býva v spoločnej domácnosti s priateľkou a maloletým H., ktorý pochádza z ich vzťahu. Nevlastní žiadne osobné motorové vozidlo, ani žiadne finančné úspory. Spoločne s matkou vlastní neobývaný rodinný dom a takisto majú záväzok voči J. hypotekárny úver so zostatkom 22.500,- eur, ktorý spláca otec mesačne po 17,50 eura. Na maloletého T. prispieva bežným výživným, nestretáva sa s ním, nad rámec výživného neprispieva. Jeho súčasná partnerka je poberateľkou invalidného dôchodku v roku 2019 vo výške 10.627,- Kč mesačne a v roku 2020 vo výške 11.381,- Kč. Jeho príjem za rok 2019 predstavoval 11.394,57 Kč (441,53 eura), v roku 2020 vo výške 11.281,14 Kč (cca 424,65 eura), pracuje ako automechanik. Zamestnávateľom otca je Y. +Y. H., H..Z..A.. E. X. Matka zabezpečuje všetky výdavky na maloletého T. sama, jej príjem pozostáva z minimálnej dávky, z ktorej uhradza poplatky za bývanie 300,- eur, televíziu, internet 21,50 eura a zabezpečuje starostlivosť o plnoletého E., ktorému otec na výživu neprispieva a v súčasnosti študuje na vysokej škole. Otec sa so synmi nestretáva, v prípade sviatkov ich neobdarováva. So starostlivosťou o deti jej pomáha súčasný priateľ, s ktorým nežijú v spoločnej domácnosti. Od 13.12.2017 je matka evidovaná ako zamestnanec u zamestnávateľa E. D. H..Z..A., J. P. X., jej vymeriavací základ za rok 2019 predstavoval sumy mesačne v rozpätí od 520,- do 529,64 eura, za rok 2020 v rozpätí od 474,55 eura do 582,90 eura. Matka je z dôvodu zhoršenia zdravotného stavu od 27.4.2020 práceneschopná, jej príjem pozostáva z nemocenskej dávky v mesiaci júl 2020 vo výške 282,90 eura, v auguste v sume 293,30 eura.

13. Súd prvej inštancie správne porovnal pomery v čase poslednej úpravy výživného. Zhrňujúc tieto zistenia tak možno učiť záver, že otcov príjem sa oproti poslednej úprave čiastočne zvýšil a ubudla mu vyživovacia povinnosť voči plnoletému E.. Maloletý T. bol v čase poslednej úpravy žiakom X. H. V. Š., v súčasnosti je Ž. X. H. V. Š.. Je starší, má viac záujmov, záľub, školských, mimoškolských aktivít.

14. Podľa § 121 CMP, rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

Podľa § 217 ods. 1 veta prvá CSP, pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

15. Pre rozhodnutie o návrhu na zmenu vyživovacej povinnosti určenej predchádzajúcim právoplatným rozhodnutím súdu je potrebné mať na zreteli ust. § 230 CSP i ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine. CSP v uvedenom ustanovení určuje, že len čo sa vo veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednať znova (prekážka res iudicata - veci rozhodnutej). CMP však počíta s prípadmi, keď nie je objektívne možné túto zásadu dodržať, konkrétne ust. § 121 CMP, ktoré umožňuje zmenu rozsudku o výživnom, ak sa zmenili pomery. Za zmenu pomerov možno považovať okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie rozsahu vyživovacej povinnosti (zásada „rebus sic stantibus“). Pri rozhodovaní o zmene výživného na účely zisťovania pomerov je potrebné porovnať okolnosti v čase vydania predchádzajúceho rozhodnutia

s okolnosťami v čase nového rozhodnutia, pričom predpokladom takejto zmeny je výrazná a trvalá zmena pomerov, či už na strane maloletého dieťaťa alebo na strane povinného rodiča.

16. V prvom rade maloleté dieťa sú stále osobami oprávnenými z výživného a sú odkázaní na plnenie vyživovacej povinnosti zo strany svojich rodičov. Vyživovacia povinnosť rodiča k neploletému dieťaťu je daná ex lége a obvyklým spôsobom plnenia je stav, kedy dieťa žije v spoločnej domácnosti rodičov a výživné je plnené v naturálnej forme. Súd k stanoveniu konkrétnej výšky výživného pristupuje len v prípadoch potencialného ohrozenia oprávneného dieťaťa - ak nežijú rodičia spolu, došlo k rozpadu ich rodiny, prípadne k rozvodu manželstva a prípadne pokiaľ niektorý z rodičov svoju vyživovaciu povinnosť neplní. Zmyslom je teda zabezpečiť dieťaťu porovnateľné podmienky s tými aké by malo keby rodičia žili spolu a riadne sa o dieťa starali (porovnaj Nález Ústavného súdu ČR sp.zn. IV.ÚS 650/15 zo dňa 16.12.2015.

17. Súd prvej inštancie správne vyhodnotil existenciu dôvodov pre zmenu pôvodného rozsudku o výške výživného v časti týkajúcej sa výživného pre maloletého T. v zmysle § 78 ods.1 a § 121 CMP a to z hľadiska zmeny pomerov na strane rodiča povinného platiť výživné. O výške výživného rozhodoval podľa ust. § 62, § 75 Zákona o rodine. Skutkové závery ohľadne príjmov otca a z toho vyplývajúcich možností a schopnosti platiť výživné na maloleté deti obstoja, čo znamená, že správne súd prvej inštancie stanovil výšku výživného zo strany otca pre maloleté deti.

18. Otec namieta rozsah stanoveného výživného vo vzťahu k zložke spotrebnej. Pre stanovenie výšky spotrebnej zložky sú rozhodujúce aktuálne potreby dieťaťa ako jeden z limitujúcich faktorov. Tu síce platí, že povinný rodič môže byť zaviazaný k uspokojeniu potrieb dieťaťa iba v takej miere, v akej to umožňujú jeho pomery, nemožno však naproti tomu uzavrieť, že by tieto potreby mali byť neobmedzené a kritérium pre stanovenie hornej hranice spotrebnej zložky predstavujú iba príjmy, možnosti a schopnosti rodiča. Pre potreby určenia výšky spotrebnej zložky výživného je treba zohľadniť iba odôvodnené potreby, teda také, ktoré slúžia k zabezpečeniu dieťaťa po stránke materiálnej, takže je tam najmä strava, bývanie, oblečenie, zdravotná a sociálna starostlivosť (štúdium, záujmová činnosť) a to v kvalite zodpovedajúcej životnej úrovni jeho rodičov.

19. Súd prvej inštancie správne zistil oprávnené potreby maloletého dieťaťa. Medzi ne patria náklady na stravu ošatenie, obuv, drogériu, náklady na voľno časové aktivity a záujmy maloletého dieťaťa a jeho zdravotný stav. Výdaje sú primerané jeho veku a nie sú nadštandardné. Maloleté dieťa žije v spoločnej domácnosti s matkou, ktorá uhrádza všetky plnenia súvisiace s bývaním, chodom domácnosti, je preto spravodlivé, že na maloleté dieťa pripadá pomerná suma týchto nákladov súvisiacich s bývaním, chodom domácnosti. Navyše okrem toho je maloletému dieťaťu poskytovaná zo strany matky osobná starostlivosť a tieto plnenia materiálnej i nemateriálnej povahy je potrebné pričítať matke na plnenie vyživovacej povinnosti a premietnuť ich do pomeru, v akom by sa rodičia mali podieľať na úhrade výdavkov maloletého dieťaťa.

20. Odvolací súd má za preukázané, že starostlivosť maloletého T. zabezpečuje výlučne matka, pričom starostlivosťou o zabezpečenie potrieb dieťaťa nemôže byť zaťažený len jeden rodič najmä keď príjem oboch rodičov je porovnateľný. Odvolací súd sa nestotožnil s odvolacou námietkou otca, že výdavky na maloletého H. sú porovnateľné s výdavkami maloletého T. ako Ž. X. H. V. Š.. V súvislosti s jeho vyšším vekom a prechodom na vyšší stupeň školskej dochádzky sú jeho výdavky a náklady na zabezpečenie jeho potrieb vyššie v porovnaní s maloletým H.. Je potrebné prihliadnuť na to, že otec žije s priateľkou v spoločnej domácnosti, ktorá ako spoluživúca osoba sa podieľa na nákladoch za bývanie, stravu, čím sa znižujú oprávnené výdaje otca.

21. Námietky otca smerujúce k nesprávne stanovenému rozsahu výživného poukazujú, že nie je v jeho schopnostiach a možnostiach platiť takto stanovené výživné, pretože má náklad spojený s bývaním a zabezpečením chodu domácnosti, ako aj v súvislosti so starostlivosťou maloletého H. o ktorého sa osobne stará neobstoja. Rovnaké výdavky spojené s výživou, bývaním, ošatením má aj matka maloletého T., ktorá na rozdiel od otca zabezpečuje osobnú starostlivosť o maloletého, na ktorej sa otec žiadnym spôsobom okrem platenia bežného výživného nepodieľa. Otec nemôže porovnávať starostlivosť o maloletého T. a maloletého H., nakoľko maloletý H. s ním žije v spoločnej domácnosti a otec sa o neho stará a zabezpečuje mu všetky jeho potreby a to aj za participácie jeho súčasnej partnerky matky dieťaťa. Okrem toho matka zabezpečuje starostlivosť o pinoletého E.. Pri stanovení

rozsahu výživného sa prihliada na výraznú mieru osobnej starostlivosti matky, ktorá s maloletým T., ale aj jeho starším bratom plnoletým E. trávi celý kalendárny rok, voľný čas venuje sa im pri zabezpečení ich potrieb v porovnaní s otcom.

22. Odvolací súd konštatuje, že pri určovaní výšky výživného súd správne zohľadňoval okrem potvrdenia o výške príjmu povinného rodiča, aj jeho možnosti a schopnosti pracovať a dosahovať príjem podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine.

23. Zákonné podmienky pre použitie potencionálneho príjmu sú vymedzené v § 75 ods. 1 Zákona o rodine. Otec viac rokov žije v L. D. Č. Z., pracuje ako automechanik, v zamestnaní dosahuje čistý mesačný príjem len cca 11.300,- CZK, preto správne konštatoval súd prvej inštancie, že je v jeho možnostiach a schopnostiach dosahovať vyšší príjem.

24. Pri uplatnení princípu potenciality príjmov osoby povinnej platiť výživné oprávnenej osobe súd neprihliada len na skutočné (faktické) príjmy povinného, ktoré dosahuje v čase vyhlásenia rozsudku, ale vychádza z jeho potenciálnych príjmov, to znamená príjmov, ktoré povinný (potenciálne) mohol mať vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, schopnosti, stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zamerania, prax, jazykové znalosti, dopyt na trhu práce. Tento princíp sa uplatňuje aj vtedy, keď povinný svojím konaním berie na seba neprimerané majetkové riziká, zahŕňajúce aj takú činnosť, ktorá ohrozuje dosiahnutie príjmu, prípadne vedie až k strate jeho príjmu a tým aj k strate možnosti platiť výživné. Na zníženie (stratu) príjmu povinného súd prihliada len v prípade jednoznačného preukázania takého dôležitého dôvodu, ktorý vznikol objektívne bez zavinenia povinného. Princíp potenciality príjmov je inštitútom výrazne ochraňujúcim záujmy oprávneného, zákon umožňuje hodnotiť nielen životné okolnosti a pomery povinného, ktoré sú reálne dané, ale aj tie, ktoré by za určitých podmienok mohli existovať. Dôvody sú v existenčnom charaktere výživného a v potrebe zabrániť povinnému, aby svojím konaním znižoval jeho rozsah. V rámci výpočtu zákon uvádza vzdanie sa výhodnejšieho zamestnania, zárobku a majetkového prospechu.

25. Potencialita príjmov znamená v reálnom použití v súlade s právnou normou situáciu, kedy povinný nevyvíja dostatočnú aktivitu k tomu, aby svoje maloleté dieťa zabezpečil, aby maloleté dieťa malo uspokojené základné potreby, ktoré súvisia s jeho výživou a aj potreby, ktoré nie sú základné, ktoré sú nad rámec, ale súvisia s uspokojovaním možnosti, ktoré prináležia veku a potrebám maloletého dieťaťa. Potencialita teda znamená de facto, že povinný môže v daných podmienkach dosahovať zvýšený príjem než deklaruje v rozhodnom období. V podstate to znamená, že povinný by v takejto situácii mal začať hľadať lepšiu zárobkovú činnosť, než tú, ktorú deklaroval v rozhodnom posudzovanom období pre stanovenie rozsahu výživného.

26. Odvolací súd preto považoval za vhodné a dôvodné pri určení výšky výživného vychádzať z príjmu otca, ktorý by mohol dosahovať, vzhľadom na možnosti byť zamestnaný v odbore automechanika (odbor, ktorý otec vykonáva), kde preverovaním pracovných ponúk na internete (napr. prace.cz) bola preukázaná existencia ponúk práce automechanika priamo v E. so mzdovými podmienkami v rozpätí od 25.000,- CZK až do 50.000,- CZK. Odvolací súd považoval zvýšenie výživného za dôvodné, nakoľko možnosti a schopnosti otca umožňujú dosahovať vyšší príjem ako otec deklaruje u jeho aktuálneho zamestnávateľa a teda je jeho povinnosťou vyššou mierou sa podieľať na úhrade potrieb maloletého syna.

27. Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody odvolacie námietky otca, že stanovené výživné nezodpovedá jeho schopnostiam a možnostiam neobstoja. S prihliadnutím na podiel matky na výžive detí, na dosahovaný príjem otca, na skutočnosť, že mu ubudla vyživovacia povinnosť vo výške 110,- eur voči plnoletému E., ale aj na jeho ďalšiu vyživovaciu povinnosť voči maloletému H. (na ktorého starostlivosti sa podieľa aj výraznou mierou osobnej starostlivosti na rozdiel od maloletého T.), vzhľadom na zvýšenie výdajov na domácnosť za bývanie vzhľadom na jeho súčasnú partnerku ako spolu žijúcu osobu a jeho životnú celkovú úroveň pri komparácii maloletých výdajov T. považuje za primerané a rozsah takto stanoveného výživného, ktoré je otec povinný platiť a je odrazom posúdenia individuálnych skutkových okolností prejednávanej veci.

28. Ďalšia námietka sa dotýka dlžného výživného. Dlžné výživné plní satisfakčnú funkciu, ktorou by malo byť mal. dieťa kompenzované za obdobie, počas ktorého bolo aj napriek dostatočným príjmovým

pomerom povinného rodiča ukrátené na svojom práve podieľať sa na jeho životnej úrovni. Stanovené dlžné výživné za obdobie od 1.7.2019 do 31.8.2020 uložil súd otcovi zaplatiť do 6 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia. Odvolací súd vzhľadom na obdobie, ktoré uplynulo od rozhodnutia súdu prvej inštancie, t.j. od 03.03.2020, považuje lehotu určenú súdom prvej inštancie za primeranú. Náklady na odôvodnené potreby maloletého sú pokryté bežným výživným a stanovenie splátky výživného neohrozí otcovi pokrytie jeho životných nákladov.

29. Odvolací súd napadnutý rozsudok vo výrokoch o výživnom, o dlžnom výživnom a trovách konania potvrdil postupom podľa § 387 CSP, ako vecne správny.

30. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Odvolací súd zároveň nevzhladol dôvod pre ktorý by bolo spravodlivé priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov v zmysle § 55 CMP.

31. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).